

Satu-Mare, 1926. július 12.

Hétfői

Friss Ujság

Felelős szerkesztő:

Dr. Markovits Rodion

(független politikai hetilap)

Telefon: 304., szerkesztőség
és kiadóhivatal Str. Mihai
Viteazul (Rákóczi-u. 13. sz.)

Mert egyébként

minden rendben volna már az összes nyavalyák tekintetében. Nem is szólva a generális bajainkról, nem is szólva a péztelenségről, vagy pénzsűkéről, nem szólva pénzünk ingadozásáról, mely a legvakmerőbb Blondini bravurral balanciroz az infláció kísértő Niagara felett, nem szólva a teljes megelégedésre mego'dott földreformról, a kiváló szerencsével véghezvitt tisztviselői fizetésemelésről, nem is szólva a napról napra enormisan emelkedő többtermelésről, nem is szólva az export és import annyira kedvező egyensúlyáról, nem szólva az immáron tulságosan fenyegető olcsóságról, nem beszélve a valóban megszégyenítően kicsike kamatokról, melyek mellett hiteligényeit immáron egy nagybankokból mint a privátpénzekből duskáló bőséggel elégítheti ki a megszoruló, ezek generális bajok és kollektív örömeik ezeket nem is említjük.

Nem említjük, hogy az államkassza bőséges telisége mellett, szinte egykedvűen vettük tudomásul az adók váratlanul nagymérvű leszállítását, melyet már csak az követhet, hogy a befizetett adókat is visszatérítsék, mint az Amerikában megtörtént.

Nem hivatkozunk azzal sem, hogy az analfabétizmus leküzdése tekintetében fogantatott lépések azt a váratlan eredményt hozták, hogy a falu lakosságának magas iskolázottsága mellett ezt az intézkedést megszállás nélkül kellett befejezni, analfabéták hiányában, földből gomba módra nőv gyáraink, a gyárból özönlő gombok, ipari fejlődésünk új szakának máris lélekemelő

példái.

Ha valamit kifejejtettem volna valóban csak jelentéktelenségük okából történhetett, mert hisz hol vannak már az árvíz okozta sebek, hol vannak már a régi, régi rozsdás hidak, melyek a Prahova völgyébe szoktak omlani, emléküket kísért csupán amiért Domahidy szenátor urat a főrendiházba küldték választói, hogy azokat ottan napirenden tartaná, valóban: tárgy hiányában leledzenek.

Köszönet és hála a derék és nemes urnak, hogy nem hagyott zavarba jönni bennünket és felfedezte legelső fájdalomunkat, a magyar-sors legelső sebet, kisebbségi reményeink legdurvabb átkát. Felfedezte és napvilágra hozta a Szamosköz magyarjainak legbuzgóbb epedését, azt tudniillik, hogy: Domahidán nem áll meg a gyorsvonat.

Hogy Domahidán nem áll meg a gyorsvonat, ahol is pár vityillóból álló falu-
nyán, a vonat megállásakor egy pillanatra mi is memem-
tózva állnánk meg legsűrű-
gösebb utunkban is. Megáll-
nánk és feleszmélnénk, hogy
népkissebségi milliók harcát,
minden tüzes poklokban kes-
resztül is érdemes volt az
egyetemes magyarságnak ki-
véreznie, ezért az egy perc-
ért érdemes volt hosszú évek
minden erőfogyását áldoznia,
mert ez a perc lesz az, ez
a kis domahidai megálló lesz
az, amely mindenkor emlé-
keztetőül fogja hirdetni:

— Ime én vagyok első
vivmánya az aktivitásba lépett
magyarságnak és mindig em-
lékezzetek reá, hogy mikor a
nép követéül a szentri nagy-
ur a törvények házában meg-
jelent, akképen, tolmácsolá a
népek kívánságát, hogy el-
sőbbben és legelőbbben én
reám, a domahidai megállóra
vagyom szüksége...

... És ezért a tanulság-
ért, valóban kár, hogy nem,
adták meg azt a megállót...

Domahidy szenátor

sikertelen akciója

a domanesti-domahidai gyorsvonat megállóért.

(Bucuresti, jul. 10 saj. tud.) Domahidy szenátor ma
eljár a vasútiügyi miniszteriumban és megkísérelte, hogy
Domesti-Domahida községnek gyorsvonati megállót
engedélyezzenek. A kérelmet a legkategorikusabban el-
utasították, ugyanis semmiféle közérdek nem indokolja,
hogy az egészen jelentéktelen forgalmu megállón a
gyorsvonat veszteljen.

Nincs igaza a tudósítónak. Hogy volna az jelentéktelen
hely, mikor a szenátor ur is ott szokott vonatra ülni.

Garofild miniszter lemondott Pál Árpád jávára a szatmári mandátumáról

Manoilescu Pop Miklósnak engedte át helyét

Bucuresti, jul. 10. Bucu-
resti tudósítónk jelenti: A
kamara mai ülésén Meissner
elnök felkérte a több helyen

megválasztott képviselőket,
nyilatkozzanak, hogy melyik
helyet tartják meg. Ennek
során Garofild miniszter be-

jelentette, hogy Buzeuban
vállalt mandátumot, Manoi-
lescu pedig Ilfovban. Így
Szatmármegyének úgy Dr.
Pál Árpád, mint Pop Ni-
colae képviselői lettek.

A titkos diplomácia helyét elfoglalta a Népszövetség.

A spanyol király és kritika
a Népszövetségről

A Figaro beszélgetést közöl a
spanyol királlyal, aki a longhamsi
lőversenyre érkezett a királynéval.
XIII. Alfonz király érdekesen nyilat-
kozott Spanyolországnak arról az
igényéről, hogy állandó képviseletet
kapjon a Népszövetség tanácsában.

— Meggyőződéses híve voltam és
vagyok a Népszövetség eszméje-
nek, de úgy látom, hogy veszedél-
mes volna a népek szövetségét csu-
pán az egykori hadviselő államokból
összeállítani. Szerintem sokkal in-
kább célravezetőbb volna abban a
semleges hatalmaknak szélesebb
érvényesülést biztosítani, mert azok
bizonyos keretek között üdvösen
foglalkoztatnának a Népszövetséget
és pártatlanságukkal csak használ-
hatnának tekintélyének. Úgy látom,
hogy

a Népszövetség nem egy
tévedést követett el fenn-
állása óta.

Nézetem szerint a legjobb lett volna
Németországot mingyárt kezdetben
felvenni. Sok nehézséget el lehetett
volna ezáltal kerülni.

Ezelőtt nem éppen alaptalanul le-
hetett panaszkodni a titkos szerző-
dések politikájának végzetes követ-
kezményei miatt, ma

a titkos diplomácia helyét
a Népszövetség politikája
foglalta le,

amely port akar hinteni a népek
szemébe s ennek legalább is olyan
kárhózatot következményei lehet-
nek, mint voltak annak. Európa
csak akkor szerezheti vissza egyen-
súlyát és régi jólétét, ha a népek
őszintén dolgoznak a kiengesztel-
edésen.

Hálószoba

gyermekkoesi és hajlított szé-
kek a legolcsóbbak HERR-
MANNAL, Bulev. Basarabilor
(Batthyányi) 11. Telefon 251.

„De sok ambiciózus ember van azon a Szatmáron...”

Goga Octavian miniszter nyilatkozata a történekről.

(Satu-Mare—Szatmár, július 10.) „Satu-Mare” című román nyelvű lapjainkból vesszük a következő értesülést: Goga miniszternek egy kinevezés ügyében ugyanazon a napon ötször kellett megváltoztatnia véleményét. A kinevezés városunkba történt volna és valahányszor a kinevezés mellett meggyőzték, mindig akadtak, akik bizonyítani tudták a jelölt érdemtelenességét. Végre is Goga miniszter megunt az akadékoskodást és átküldötte az egész aktát Bucsan miniszterhez, aki úgy mondják fukarabb az ígéreteken és is ugylátszik az idegei is jobban bírják az iramot.

Előbb azonban felsóhajtott Goga miniszter:

— De sok ambiciózus ember van azon a Szatmáron!...

A számár árnyéka miatti pör

Wieland Keresztély satirája, Szatmáron testet öltött

„Büntetendő cselekményt képezvén az építkezés...”

(Satmar-Szatmár, július 10.) Száz esztendőnél is régibb imáron, de eleven erővel él: Wieland Keresztély Mártonnak satirikus regénye, az Abderiták története.

El vagyon mesélva ezen írásban, mely példás szigorúsággal gazdaszoktak volt az ősi hagyományokhoz valamint törvényeikhez Abdera városának lakosai, az Abderiták.

Példás törvényiszteletük a számár árnyéka miatti perben, minden időkre szemléltető okulására leendő ivadékaiknak.

Ime:

Struthion fogorvos egy számárat bérrelt, mely a másnapi gerániai vásárra volt őt elviendő. Ő maga a számárra ült, míg a számár tulajdonosa gyalog követte kettejüket az uton. Am az ut Geránia felé, egy forró sivatagon vitt keresztül, s a fogorvos, ki igen megizzadt, leszállott a számárról és annak árnyékában keresett üdülést. A számár gazdája élénken tiltakozott:

— En bérbeadtam ugyan uraságodnak számáramat, de az árnyékról szó sem volt.

— A számár együtt jár az árnyékkal...

— De bizony más a számár és más az árnyéka...

— Az árnyék járuléka a számárnak...

Megindul a per, a számár árnyéka miatt. Előbb csak Philipides városbíró, később azonban a huszak tanácsa, sőt végül a négyszázak tanácsa elé került a jogeset.

— Kibérelte-e a fogorvos a számárral együtt árnyékát is? Köteles-e vajon a fuvarozásra szerződött számártulajdonos árnyékkal is szolgálni? Küvetelhető-e a számárárnyék fejében valamely külön díjazás?

Ervek és ellenérvek hangzanak, óriási harc indul az igazság miatt, a város népessége két párta szakadva lendül a küzdelemben. Páratlan elme-éllel vívnak az ügyvédek:

— Világos, miként az árnyék a számárnak sem lényeges, sem lényegtelen részét nem képezvén a béréről fel sem tehető, hogy

a számárral egyidejűleg annak árnyékát is bérbe akarta volna venni. Akarat hiányában viszont szerződés nem képzelhető...

— Világos, hogy az árnyék el nem képzelhető számár nélkül, így a testi számár bérleje, az árnyék-számárnak is bérleje, azaz a számár árnyéknak...

Hallatlan erőfeszítéssel vonulnak küzdelemben a felek s a döntő napon, már két párta szakadva néz egymással farkasszemet a négyszázak tanácsa előtt Abdera lakossága. Magasra korbácsolja a szenvedélyeket, a fogorvos ügyvédjének messziszengő harsogása.

— Údv a köztársaságnak, melyben mihielyt a polgárok igazáról van szó egy számár árnyékát sem tekintik csekélységnek.

— És ha a feldühödött nép agyon nem veri a számárat, talán polgárháború tör ki Abderában, az árnyék-pártiak és a számár-pártiak között. Megdöglött a számár, megszünt a jogvita és az abderai lelkek ismét egyensúlyba billentek.

Most pedig idézem, hogy alig nyolc nappal ezelőtt azt írtam, hogy Szatmáron, ebben a határszéli városban, tíz év alatt megduplázódott a lakosság száma, viszont a férőhelyek a régiak maradtak. Új hivatások, új szervezetek létesültek új elhelyezkedés igényeivel, jelentős személyzettel, de tíz év alatt ezzel szemben egyetlen rendes ház nem épült. Hatvanezernél több ember lakik annyi helyen amennyi voltaképpen harmincezernek sem volna elegendő. Azt írtam, hogy egy új kori rab-szolgálat van kialakulóban, és lakásháború kényszere személyi szolgálatba hajítja a fedélteleket.

Az következne ebből, hogy ebből, hogy ebben a városban tiszteletteljesen üdvözlünk minden malteros kanalat, az következne, hogy bókolkunk minden tőkes előtt aki épít és sodródik bele a hatvan százalékos kamatok árjába.

Az következne, hogy hatóságok és civilek összefogunk és népesség, katonaság még a helyét is megtöröljük ahova az ilyen építető leül, még a szalmaszálat is elfújuk az utjokból, nehogy Itsen örizz valami akadály legyen.

Az következne ebban a városban, ebben a rekkenő szardiniás skatulyában, ahol már egy gombostű is csak a városon kívül lehet elhelyezni, ahol hiába lihegnek az összehérselt emberek, egy megváltó szoba konyháért.

Ahol gyászházhoz nem kondo-lálni mennek az emberek, hanem éhes szemmel vizsgálni a megürrült vackot.

Ebben a városban végre kétemeletes palotát kezdett építtetni egy bank. Végre alkalom nyílt tehát.

Nem hódolunk és ámulatunk tüntetésére nyílt alkalom, és nem ablak nyílt, melyen friss levegő áramlik, nem is ajtó nyílt, melyen beköltözökdhünk az új lakásba.

Alkalom nyílt, hogy tisztázassék a régi harc, mely építőmesterek és kőművesmesterek között lappang, a magas és mély építkezések vállalkozóinak büntető-jogi tekintetében.

Ugyanis tudnod kellene gyannuln olvasó, hogy e tekintetben a volt kereskedelmi miniszternek 32396 törve római VI. a. 1913 magas rendelete nyújt világitást.

Mivelhogy magas építkezések csak építőmesterek, viszont alacsony építkezések kőművesmesterek által is eszközölhetők, amde nyílt kérdés marad, vajjon mitörténik, ha magas építkezéshez egy kőművesmester társul az építőmesterhez?

Az a kérdés, ha egy ilyen keveredés történik, egy ilyen magas építőző összevegyül és alacsony építőzővel elegyedik, nem lesz-e magasból is alacsony?

Údv a köztársaságnak, melyben mihielyt egy fontos jogelvről van szó, egy számár árnyékát sem tekintik csekélységnek!

Nem az a kérdés hol alszunk ma éjszaka, nem az a kérdés, hogy Darabon János volt városi szolga és leánya Eléna állami tisztviselő-nő meddig fognak még az istállóban lakni, nem az a kérdés, vajjon a pincében a zongora nem e fog annyira átnevdesdni, hogy tölire tüzelőnek sem lesz jó, nem az a kérdés, mikor szakad a ház özvegy Zelmánéra, nem ez a kérdés.

Hanem az a kérdés és ezt tisztáznunk kell végre, vajjon nem esik-e a magas építőző faj rovására az ilyen kőművesi keveredés, vajjon nem rántja magával a mélybe e keveredés ténye az alacsony kőművesvel társuló magas építőző.

Ugyátszik igen. Jelen konkrét esetről kifolyólag ugyanis felebbezésre való tekintet nélkül az elsőfoku kihágási betiltotta az építkezést.

Igy kellett itélkezni, mert:

a felelősség kérdésének a tisztázásáig, törvénytelen és jogtalan állapotnak megszüntetése hivatalos kötelesség, azon állapotnak türelését tehát egy bűncselekménynek türelését jelentené.

Ezen a helyen, egy laikus polgár vagyok és nem vitatom a törvényt. Se a kilencszázötvenhárom kereskedelmi se az abderai törvényt.

Egy laikus polgár vagyok és azt hiszem, lélekzetviasszafajtva kellene figyelni mindenkinek, hatóságoknak és polgárságnak egyaránt.

hogy isten ments valami baj ne legyen azzal az építkezéssel. Reszketve kellene ott állani és teli torokkal kiáltani: kérem, tessék vigyázni, most egy kicsit jobbra, emelni kérem egy kicsit, vigyázni, tessék vigyázni a felelősségre, mert mindjárt leesik a fejünkre és a mi fejünkre, civilek és tisztviselők fejére esik.

Világ életembe mindig úgy tudtam, hogy a pince lakás, az a bűncselekmény. Most tanultam meg Abderában, hogy a kétemeletes is bűncselekmény, bárha a legnagyobb lakásbőjt idején is.

Amde: Údv a köztársaságnak!

A számár halálával, mint jelentettük, megszűnt a jogvita Abderában.

Remélnünk kell, hogy az építkezések hullája felett, békés megértéssel omlik egymás karjába a magas és mély építő...

Rodion

Nyári viccek

Kohn találkozik Grönnel és megkérdi:

— Na, Grün, mikor jön hozzánk ebédre?

— Hát nézzük csak — mondja Grün — hogy is állunk. Hétfőn Schwarzenknál eszem, kedden beteg leszek, szerdán Blauknál eszem, csütörtökön beteg leszek, mondjuk pénteken...

A forradalom alatt Szegeden színes katonák voltak, egy napon egyik szerencsen katona teljesen meztelenlen jelent meg az utcán. Persze rögtön lefogták és az őrségre vitték. Ott előadta, hogy nem követelt el semmit, féle szabálytalanságot, mert ő szabadságra megy és megkapta az engedélyt, hogy civilben utazhasson.

Egy éjszakai lokál portása négy luptot rak fel egy taxira és így szól a sőtörhöz:

— Ezt, aki a jobb sarokban van vigye el az állomásra, a balsarokban levőt tegye le a Dacia-szállodában, ezt meg itt vigye a Victoriába amazit pedig a Kenyeres bácsihoz.

Az autó elindul öt perc múlva újra jelenítkezik a sőtör:

— Képzeld csak — szól a portáshoz — alighogy elindultam, ezek itt egy zökkenőnél össze-vissza estek. Legyen szíves újra összerakni őket, mert nem ösmerem ki magamat...

„Victoria” kávéház ma már meghitt találkozóhelye egy családnak, mint a fiataiságnak. Intim és kellemes szórakozást nyújt illusztrált lapjaival és legjobb zenéjével. Minden este állandó buffét s a legjobb fajtörök.

Női és férfi szövet-
ujdonságok leg-
olcsóbban

MAX-nál

Piața Brătianu No. 9.

Nyilvánosan megírcskázom Dr. Weisz Pop Ferenc urat

ami különben nem nagy vicc, mert egy göthös ember, de elégtételt nem adok neki

(Satu-Mare, július 10.) Alulírott őt évi hadifogság után ezelőtt őt esztendővel érkeztem haza, akkor amikor Dr. Pop Weisz Feri volt it a lakáshivatali atyaisten. Elhíheti nekem mindenki, hogy a szibériai hatóságoktól nem nyertem kellő kioltatást arról, hogy mi az a lakáshivatal és hogy ki az a Dr. Pap Feri. Ellenben diszkreditem volna, két évi katonaszkodás és őt évi fogság után, ez valamennyire érthető is, együtt maradni a családdal, hacsak egy szoba konyhában is, hacsak lehet, érthető.

Falun maradtam egyelőre, mert nem volt számomra hely, a városban, falun maradtam tehát és onnan szivárogtam be néha a Dáciába és egy nagy uccai tükörablak mellől sóvárogtam heti nyolc órában szoba konyhás után.

A legbadarabb dolgokat fantáziáltam, mindenkinek elmondtam a panaszaikat, mindenkinek meghallgattam, de tanácsot nem adt semki, főben diszkreditem mosolyogtak naívságomon, másik vizont azt mondták: Psszt...

Egy ilyen psszt ember egyszer félrevont és azt mondta diszkredit: Ne kiabáljon úgy, dobbal nem lehet lakást fogni, de keresse fel Dr. Pop Weisz Ferenc urat, az majd eligazítja. Kínáljon neki ötezeret.

Véletlenül ott is volt a Dáciában, odakértem magamhoz és azt mondtam neki:

— Kérem Kollega ur, nézze én hét éve önhibámon kívül elváltam élek a családomtól az Isten áldja meg, segítsen rajtam, le vagyok égve érthető hét éve nem vagyok szabad ember, kapca volt a lábaimon mikor megérkeztem, most már legalább fuszkeltil hordok, de azért odaadom az utolsó öt ezer lejemet, csak hét év után, már a családdal szeretnék tölteni egy napot, segítsen rajtam Kollega ur...

Mondom kérem, nekem fogalmam sem volt róla, hiszen Szibériában eddig egyáltalában nem magyarázták meg, miéle szerzet az, hogy lakáshivatal, azt se mondták meg Szibériában, hogy Weisz az elnök, a fene, aki megérsi tudta, hogy kihez van szerencsém.

— Jól van, mondta, segíték magán. Hol az ötezer?

— Itt van kérem, mondtam én nagy naívu s oda akartam adni neki előre, a Dáciába, ablak kettő, a ventilátor alatt.

Weisz rámnézett, ugylátszik észre vette, hogy egy római egyes palival van dolga és azt mondta, nem veszek fel pénzt itt a kávéházba, de nézzük csak van-e egy közös barátunk?

Rájöttünk, hogy van egy közös barátunk és megegyeztünk, hogy esie hat óraker eljön oda Weisz és odaadom neki a dohányt.

Azonnal elmentem a közös barátunkhoz és mondtam neki, na, hál Istennek, lesz már lakás, egy derék román ügyvéd, a dr. Pop ur, meg-

ígérte, hogy szerez, hat óraker eljön ide, megcsináljuk a díjevelet meg a szerződést, kifizetem neki a tiszteletdíjat és holnapra lesz lakás.

A közös barátunk úgy elkezdett nevelni, hogy a könnyei polyogtak. Miket beszélés, miéle szerződést fogsz te írni, kinek adsz te pénzt és ezt csak így mirnix kibőköd.

Hát kérlek bemutatlak annak a dr. Pop urnak, akinek lakásírodája van és az majd szerez lakást, mi az te idevalósi vagy és nem tudsz róla semmi, hogy lehet az?

— Na jól van, mondta a barátom, nem akarlak bántani, most jöttél Szibériából, jól áll neked, hogy ilyen marha vagy. Hanem azt nem engedem, hogy a pénzt csak úgy odaadd, mert csak nem képzeled, hogy dr. Pop neked nyugtát fog adni?

— Miért ne képzelném?

— Na jól van, nem vitatkozom veled, hanem azt fogom csinálni, hogy add csak ide a dohányt, beteszem egy borítékba tanuk előtt, leragasztjuk tanuk előtt, aztán, majd ha jön a te Popod, majd a tanuk előtt odaadjuk neki, hogy levele érkezett.

Este hatkor pontosan beállított a dr. Pod kolléga ur, akinek lakásírodája volt a főrvényszéken, azt mondja neki a barátom, leveled érkezett kérélek hozzá, vedd át, ott van az asztalon

Ott ült két uriember is a szobában, akik semlegesen fújták a cigarettát füstöt, oda se figyeltek, exportról beszélgettek.

Felveszi Pop ur a levelet az asztalról, kinyitja közömbösen, észreveszi benne az öt darab kék lepedőt, ki se huzza, odaszól hozzám, maga hozza a levelet ugy-e?

— Én, mondom.

— Na jól van, köszönöm, hogy volt szives és azzal elkezdünk egész másról beszélgetni.

Egy párszor felkerestem aztán dr. Weiszot, azt is megtudtam közbe miéle lakáshivatala van neki és hogy miéle főnök ő ottan, de persze már akkor benne voltam, az egész vagyonom volt akkor az az ötezer, rá volt téve, egy blattr, a dr. Weisz ciferblattjára, mondhatom ráért. Reménykedtem és reszketve vártam hónapokig minden szerdán mit szól, micsoda újságot tud dr. Pop ur, de biz az csak annyit tudott, mint más. A kisebbségi problémáról akart velem beszélni, azt magamagát illetőleg meg is oldotta, lakást nem tudott. Megjegyzem, hogy abban az időben még ötezer lej pénz volt és ötezer lejért akármelyik ügynök tudott volna szerezni egy szerényebb lakást.

Egyszer aztán már szóba se akart velem állani, azt mondta, mit molesztálom.

Feldobtam bennem minden keserűséget, amit csak érezhet egy kijátszott, becsapott, egy kifosztott árva hadifogoly.

Elhagytattnak, megkínzottnak éreztem magam és láttam, hogy galád ez

a Pop-Weisz, felmentem Nesztor ügyész urhoz és elmondtam neki. Jegyzőkönyvbe vették, aláírtam.

Utána egy félórával Weisz ur le volt tartóztatva.

Szegény öreg apja egyszer fenn volt nálam és kért, hogy hagyjam.

Én hagytam, mert egy nagyon kellemes, derék öreg ur volt, az öreg Weisz kollégám, az csakugyan kollégám volt, egy drága öreg. Azt is megígérte, hogy megtizei az ötezer lejt a kamatokkal együtt, csak hagyjam. Hát mondom, hogy hagytam, de pénzt nem láttam, mert az öreg ur hirtelen meghalt. Egyszer hazudott életében szegény öreg, mikor azt mondta nekem, hogy megadja a pénzt, de arról sem tehet, biztosan megadta volna, ha életbe marad, csak azért jegyeztem meg, hogy lássák, hogy ebbe a hazugságba is fia vitte bele az öreget. Nem tehetett róla, ennek is Feri volt az oka.

Feri is üzent egy párszor, hogy hagyjam, egyezzek bele, hogy kölcsön volt, valljam azt, hogy kölcsönképpen adtam neki az ötezer lejt, sokan kértek, ne tegyem tönkre.

Da jól van, mondjuk beleegyeztem, mondjuk beleegyeztem, mondjuk kölcsön volt, hát a kölcsönt nem kell visszaadni?

És ha kölcsön volt, ezzel már el van intézve?

Hej Feri Feri, el vagy te veszte. Pedig, milyen jó kis hivatalod volt neked itt nálunk, ha szolidan vezetted volna, és nem rugdalt volna ki az embert, vagy ha legalább a pénz előtt rugdalt volna ki az embereket, még ma is kenyérben ültetnél.

Rodion.

Négy nap óta dárídózik Nagylak, mert susziere ieltalálta az örök mozgót

Az egyik temesvári ujság szerkesztőségében a minap örömtől ragyogó arccal lépett be egy egyszerű iparoskölcsönjű ember, aki egy cédulát hozott. Letette az asztalra, azután így szólt:

— Szerkesztő ur, megjött a Messiás!

A szerkesztő e kijelentésre — mint ilyenkor szokásos — csegetett a szerkesztőségi szolgának és sugva azt mondta neki, hogy hívasson rendőrt. Az iparoskölcsönjű ember azonban megérezhette miről van szó, mert már folytatta is:

— Ne tessék azt hinni, hogy megörültem. Megjött a Messiás punktum.

Nagy kinok között világra hoztuk a „perpetumobilt”.

Ezt szeretném hirdetés utjád a közönség tudomására hozni.

Ezután elmondotta, hogy ő nagylaki cipész, Dekán Sándornak hívják, s biztos tudomása van róla, hogy községünkben egy Havram János nevű kollégája feltalálta azt,

amit évezredek óta senkinek sem sikerült feltalálni. Hosszas rábeszélésére egy ujságíró mégis kiment vele Nagylakra és elállt a szemérszaja attól, amit látott és hallott.

Nagylakon már évek óta mindenki az örökműző feltalálásával foglalkozik,

a községben valóságos perpetumobile-járvány útját ki.

Az egyik nagylaki fiatalember a háboruban orosz hadifogságba került onnan hozta magával a perpetuumobile-betegség csirját. Még ma is dolgozik rajta. Az unokatiére, aki Jugoszláviában állomásfőnök, már hat éve minden szabadidejét és minden pénzét a találmányára fordítja. Dekán mester, a szenzációs hír vivője, nyolc éve szintén tőri a fejét a dolgon, hasonlóképpen egy Király Gábor nevű cipész, mester. Valóságos verseny fejlődött ki, amelyből azután — mintegy két hete —

Havram János első cipész, mester került ki győztesként.

Működésbe hozta a perpetuumobilet, mire az egész környék suszturmesterei és örökműzősai vagy áldomást csaptak. Másnap amugy, boros tejjel Havram uram elindult Bukarestbe, hogy a „főmőrnököket” kihozza a találmányhoz. Amikor a főmőrnökök kijöttek, akkor lett csak nagy csodálkozás. Kivonultak az összes perpetuumobilesek. Annyi volt az örökműző, hogy ha ez mind örökké mozogna, a végteleen világ vagy ezerszeresen meghosszabbíthatná létét. Megállapították, hogy Havram mester „világ-szenzációja” azon az egyszerű tényen alapul, hogy a víz visszajön arra a helyre, ahonnan kiindult s ez egy turbinakereket hajt, amely így a víz folytonos zuhanása révén állandó mozgásban van. Havram mester is, mint annyi sok százezren, elegejtette, hogy a víz az idők folyamán elpárolog s így vége az örökműzősáknak.

A kihívott főmőrnökök himezték-hámozták s azután visszamentek Bukarestbe, de meg megállapították, hogy az egész község a legnagyobb bajba jutott, mert

amikor Havram mesternek már fogytán volt a pénz, kölcsönöket kéregetett.

nagyszerű ideáival elkábított mindenkit, olyannyira, hogy még a nagylaki rendőrkapitány is 4000 lejt adott kölcsön neki addig, amíg a nagy találmány révén „dülni fognak hozzá a milliárdok”.

A községben már

négy napja jár az örökműző, négy napja isznak és szegényednek az emberek

s már olyan nótákat is szerkesztettek, hogy nem kell nekik se szén, se fa, se semmiéle kaptafa, ok már mind ezt pótolni tudják s a közel jövőben megváltják a világot. Havram mester, a nagylaki Messiás, most már nem is megy sehova, biztos benne, hogy egy-két hét alatt az egész világ odazarándokol Nagylakra a világ nagy csudájához.

Hir szerint hatósági intézkedésre gondolnak, hogy ennek az örökké feltámadó örületnek s ezzel kapcsolatban egy község válságának vala-hogy véget vessenek.

Ruhaüzletemet

Klein Elek

Városi
bér-
palota

ideiglenesen a Weisz Gyulával szemben levő deszkabódéba helyeztem. Leszállított áron árusítok

Müller

szövet és vászonruházata legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és nőiszövedekben és vásznakban, nyári árak leszállított árakban

Szatmárvármegyei Takarékpénztár R.-t. Satu-Mare

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Átutalások
000 a belföld és a külföld minden piacára. 000

Központja vasútállomás mellett. — Foglalkozik minden-
nemű beraktározási üzlettel, áruüzletek finanszírozásával

Lopott csók, eltört oldalborda

— No igen, hát egy kicsit bele-
vágtam, — mondja kezeit szétcsapva
Tóth Sándor villanyszerelő segéd a
bírószághoz, — de tessék elhinni,
ahogy szaladt, kétszer is elbukott,
hátha éppen akkor törött el a bordája?

— Nem nagyon valószínű ez, —
jegyzí meg mosolygósan az egyik
bíró. — Súlyos sérülések voltak raja.

De ha mondom, hogy elesett?
És elveszi az orvosi látleletet,
amely megállapítja, hogy Schultz Mi-
hálnak a kilencedik bordája törött
el és emiatt több, mint három hétig
nyomta a kórházi ágyát.

— De elestem, ha mondom,
— erősödik a vádlott.

— Miért bántotta azt az embert?

— Kérde a bíró.
— Nagy oka volt annak. Én kérem
együtt élek egy nővel, akitől két
gyerekem is van. Aztán az a Schultz
meg lakás nélkül kóborolt. Mondok
neki: „Gyere hozzám, amíg nem lesz
fődeled.” Jött is, de a komiszti bizony-
rajt kaptam egyszer, hogy hát, egy-
szóval...

Itt megakad és a bírónak kell no-
szogatnia:

— Bántotta talán azt a nőt? —
próbálkozik jóakarattal.

— Még csak az kellett volna —
horkan föl a vádlott, — de meg
akarta csókolni. Hát én megláttam és

bizony haragra gyulladtam. Csudálom,
hogy csak ilyen enyhén járta meg.
Mert a bordatörést nem én okoztam,
hiszen én csak oldalba ütöttem...

— Ejnye — szól rá a bíró, — de
mivel ütötte meg?

Tóth János lelkisimán legyint:
Csak egy ásóval. kérem szépen.

— A vasas oldalával?

— No de csak egy kicsi vas van
a végén — igyekszik enyhíteni a mul-
tat...

Megnyugszik...

A sértett nem jött el a tárgyalásra.
Azután már csak pár pillanat az egész,
Tóth János nem hozott védőt maga-
val, aki hosszasan jogi érvekkel bi-
zonyítgatná, hogy Schulz Mihály egy
megcsókolt oldalborda miatt megér-
demelt egy eltört oldalbordát. Tóth
János csak ennyit: „hoz föl védelmére”.

— De tessék engem ilyen csekély-
ségért megbüntetni.
De a törvény, törvény. Tóth János
kétheti fogháza ítélték súlyos testi-
sértés címén és enyhítő körülmény-
nek vették, hogy akkor nagyon fel-
volt indulva.

— Megnyugszik? — hangzik el a
szokásos kérdés.

Rántott egyet a vállán az elítélt:

— Már csak igaz, hogy akkor föl
voltam indulva, de azért most meg-
nyugszik...

Párisi gyerekek

Furcsa dolog nekünk, németeknek
itt Párisban élni — mondja egyik
német hölgy, aki véletlenül mellém
került egyszer. — Mindig azt nézzük
az utcán az embereken, mi az a
„más”, ami annyira elvált. A nő-
ket nézzük. akik mellett elmegyünk
igazán olyan sikksek-e, mint mond-
ják? Annyival szebbek-e mint mi?

Nem szóltam semmit, csak titok-
ban és természetes kritikus pillan-
tással futott végig a szemem kerek,
sőt formátlan alakján, minden látható
igyekezet mellett is izléstelen ru-
háján.

— Egy dolog bizonyos — folytatja
— a gyerekek szebbek a miénknél.

— Voltam a Luxembourg kertben
vasárnap reggel. Micsoda gyönyörű-
ség azt látni. Ugy meghatott az a
sok kis francia gyerek. Elgondoltam,
én a német, itt vagyok először köz-
tük, nézem őket és ők nem tudják
rólam, hogy ellenség vagyok és nem
is veszik észre a feljűk áradó sze-
retetemet és örömememet, pusztán
mert itt lehetek közöttük és nézhetem
őket békében. Mondtam magamban,
most kezembe veszek egy sószt, ki-
választom az egyik gyereket, akiről

látok, nem telne az anyjának annyi,
hogy gyereket valami külön élvezet-
ben részesítse és aki nagyon boldog
lesz, ha megfizetem sétalovaglását
csacsiháton vagy hintára ültettem.

— Higgye el, egészen meghatott a
gondolat, hogy ez a gyerek örülni fog
és nem fogja soha tudni, hogy né-
met néni szerzett neki pár percnyi
külön boldogságot.

És ott álltam a markomban szo-
rongatott pénzecskével, kerestem, ke-
restem gyereket és nem találtam
olyant, akit meg mertem volna szó-
lítani. Mind olyan tiszta, szép, úgy
látok róla, hogy megvan mindene,
hogy nem mertem felajánlani az in-
gyen lovaglást. Pedig olyan jól esett
volna, ha én szerzek örömet. És
szégyellem magam a végén még a
gondolatért is, hogy ilyen kis herce-
geknek, hercegnőknek, akartam pár
sószt ajándékozni.

Azt hiszem ehhez nem kell kom-
menár. A francia gyerek, a nemzet
reménye, jövője és úgy csinosítják,
gondozzák, hogy valahány megannyi
kis princnek látszik, pedig bizonyo-
san több is volt ott olyan, akit bátran
megajándékozhatott volna.

Ferronne világhírű

GYERMEKKOCSIK

legolcsóbban leg- **Corsó Bazárban** (Gindl mellett)
nagyobb választék Piața I. Bratianu.

Kedvezően beszerezhető államilag ólomzárolt

Lóheremag Lucernamag

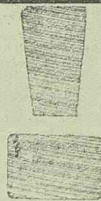
Északnémet Ruedlinburgi Répa mag
lfj. Freund és Fia részvényt. Satu-Mare

TELEFON 63.

TELEFON 63.

Érzéket Gözmalom és Olaj- gyár mindennap üzembn

TELEFON 63.

TELEFON 63.

Utlevel

viumokat szerez gyorsan és
pontosan, **utár: vasárnap,
szerdán és pénteken.**

Tevjovits Sätmar

Piața Bratianu, Dácia-udvar.

Löwey parfumerie

Piața Bratianu 4 szám.

Francia parfümök, puderek,
pipere szappanok, Eau Co-
logne különlegességek, köt-
szer és gummiárak, beteg-
ápolási kellékek stb. Nagy-
választék és olcsó árak

Csodás szép angol gypajuszövetek legolcsóbb beszerzési forrása

Weisz Gyulánál

Legyen teljes bizalommal a céghez, mert
32 éves fennállása óta még nem fordult
elő reklamatio. — I. Semler London angol
gypajuszövet különlegességek és Sclerg
gypajuszövet gyárak lerakata. --

Szigoruan szabott árak!!